

Ohcanbagadus 2025

SÁNAG dutkan- ja ovdánahttinruđat 2025

Sisdoallu

1. SÁNAG dutkan- ja ovdánahttinruđat.....	1
2. Juolludeami bajimus láidestusat 2025	3
3. Prošeavttat maidda sáhhtá ohcat doarjaga	6
4. Ohcanskovi bagadus.....	7
5. Bagadeaddji protokolla/prošeaktagovvidussii dutkan-, ođđahutkamuš- ja fága- ja bálvalusovdáneapmái.....	11
6. Bagadus álggahanstipeandda ja bálvalusovdánahttin prošeaktaevttohussii (eanemus 4 siiddu)	13
7. Eará mildosat.....	14
8. Raporta ja rehketdoallu.....	14
9. Geatnegahttojuvvon mielddusat 2025.....	15

1. SÁNAG dutkan- ja ovdánahttinruđat

Sámi našuvnnalaš gealbobálvalus – psyhkalaš dearvvašvuodasuddjen ja gárrendilledivššu (SÁNAG) DjO-stivra juohká gitta 2 milj. ruvnnu rádjai jahkásaččat dutkamiidda ja ovdánahttinprošeavttaide. Ulbmil ruđain lea doarjut prošeavttaid mat ovdánahttet máhtu sámi álbmoga psyhkalaš dearvvašvuoda suddjema ja gárrendilledivššu suorggis.

Sáhhtá ohcat doarjaga:

- Dutkanprošeavttaide/PhD/postdoc
- Ođđahutkamuš ja/dahje fágaovddidanprošeavttat
- Prošeaktaovdánahttimii/ álggahanstipendii

Sáhhtá juolluduvvot doarjja olles dahje oasi dutkanprošeaktii, ođđahutkamuš ja/dahje fágaovddidanprošeavttat, mii maiddá sisttisoallá fága- ja bálvalusovdánahttinprošeavttaid dutkanvuodđuduvvon evalueremii ja implementerenoahtuid. Sáhhtá maid juolluduvvot doarjja prošeaktaovdánahttimii (álggahanstipeanda) gitta golmma mánnui ohcamuša hábmet PhD-stipendii, postdoc, ođđahutkamuš ja/dahje fágaovddidanprošeavttat.

FUOM!Juolluduvvo duššefal ovttá jahkái hávális.

Dutkan ja ovdánahttinbargu galgá leat áššáiguoskevaš sámi álbmogii. Bargu galgá maid čadnojuvvot klinihkalaš doibmii ja váikkuhit buoredit dearvvašvuodabálvalusaid sápmelaččaide.

1.1 Ohcanvuogádat ja ohcanskovi

Ohcanskovi gávnnat [dáppe](#). Ohcamuša galgá deavdit dieđuiguin mat jerrojuvvojit, geavat ohcanbagadusa dása.

Ohcamuš sáddejuvvo elektrovnnalaččat vuolláičállagiin áigemeari siskkobeali **golmma pdf-fiillain**:

- Ohcanskovvi
- Protokolla/prošeaktačilgehus/prošeaktasevttohus
- Eará mildosat čohkkejuvvon goalmát pdf-fiilii:
 - Duodaštusat mat duodaštit vuodđobálkká, oahppoduodaštus, spesialistadohkkehus, virgedili duodaštus dahje PhD gráda go bálkká galgá mearridit sidjiide geat ohcet bálkadoarjaga ja CV dáidda.
 - Prošeaktajođiheaddji CV
 - Eará duodaštusaid mat jerrojuvvojit.

Go vuostáiváldit ohcamušaid de duodaštát e-boasta bokte ahte leat ožžon ohcamuša prošeaktajođiheaddjái ja hálldahuslaš jođiheaddjái/ dutkanovddasvástideaddjái. Ohcamušaid giedahallá SÁNAG DjO-stivra. Ohcamušat árvvoštallojit kvalitehta ja áššái gullelašvuoda ektui.

- Ohcci ferte doalahit ohcanáigemeari, son ferte maid doalahit formálalaš gáibádusaid ja fuolahit ahte bakkolaš mildosat leat ohcamii.
- Ohcamat mat eai deavdde formálalaš gáibádusaid eai sáddejuvvo viidáset guorahallamii DjO-stivrii. Loga ohcanbagadusa dárkilit.
- Ohcamat mat áigemeari maŋŋá bohtet eai sáddejuvvo viidáset guorahallamii DjO-stivrii.

Ohcama vástáduš boahťa prošeaktajođiheaddjái ja institušuvdnii/dutkanovddasvástideaddjái, sihke ohcamušat mat jokset ja mat eai jovssa doarjjagáibádusaid ožžot oanehis čálalaš kommentára mii guoská ohcamii, maŋŋá juolludeami.

1.2 Gii sáhtta ohcat?

- Dutkanprošeavttain galgá leat okta ohcanásahus ja okta ohcci, gč. medisiinnalaš ja dearvvašvuodafágalaš dutkama lága birra (helseforskningsloven) § 6: Medisiinnalaš ja dearvvašvuodafágalaš dutkan galgá organiserejuvvot nu ahte lea okta dutkanovddasvástideaddji ja okta prošeaktajođiheaddji ja galgá čilgejuvvot dutkanbeavdegirjjiis.
- Fága- ja ovddidanprošeavttain galgá leat nammaduvvon ohcci gii galgá leat čatnasan ásahussii.

1.2.1 Ohcci kvalifikašuvnnat ja geatnegasvuohťa

Sii geat devdet 70 jagi dahje eambbo ohcanjagis eai beasa ohcat. Jus prošeaktajođiheaddji deavdá 70 jagi prošeaktaáigodagas, de ferte ohcanásahus čálalaččat čilget gii prošeaktajođiheaddjiovddasvástádusa váldá badjelasat.

Prošeaktamielbargit/bagadeaddjit geat devdet 70 jagi dahje eambbo ohcanjagis, sáhttet oasálastit prošeaktii, nu guhká go sis lea gullelašvuohťa ohcanásahussii dahje

ovttasbargoásahussii prošeaktaáigodagas. Bagadeaddji guhte lea ovddasvástideaddji fágabagadeaddji sáhtta leat barggus eará sajis go ohcci ja dutki.

Ohccis/prošeaktajodiheddjis lea ovddasvástádus prošeaktii prošeaktaáigodagas ja galgá raporteret prošeavttas.

1.2.2 Ohcanásahusa geatnegasvuohta

Ohcanásahus lea dat ásahus gos prošeakta galgá čađahuvvot, ja doppe gos dutki lea virgáduvvon prošeaktaáigodagas. Ásahusas lea bargoaddiovdasvástádus ohccái ja earáide geat virgáduvvojit prošeaktii (omd. ph.d.-stipendiáhta). Ohcanásahusas lea organisatoralaš ovddasvástádus čađahit prošeavtta, ja galgá doalahit fysalaš bargosaji.

Jus bagadeaddji dahje prošeaktajodiheddji lea virgáduvvon eará ásahusas, de lea lihkká dutki ásahusgullelašvuohta ja ásahus gos prošeakta čađahuvvo mii lea ohcanásahus ja dutkanovddasvástideaddji ásahus.

Dutkan ferte sajáiduvvot ohcanásahusa jodihangottis. Dat mearkkaša ahte jodihangoddi dohkkeha ahte ohcan sáddejuvvo ja ahte ohcci oažžu permišuvnna. Jus ohcamuš dohkkehuvvo, de ferte ohcanásahus láchit dili nu ahte prošeakta sáhtta čađahuvvot. Jus dohkkeha prošeaktaruhtadeami, de oažžu ohcanásahus ekonomalaš ovddasvástádusa ja dat mii guoská čađaheapmái bušehta vuodul. [AML §14-9](#) ja eará njuolggadusaid galgá čuovvut go lea sáhka fásta/gaskaboddosaš virgádeapmái.

Áigodatlaš bušeatta galgá ráhkaduvvot gos prošeavtta obbalaš golut čužžot. Ohcanásahusas lea rehketoalloovddasvástádus ja sii stivrejit prošeavtta rehketoalu jus ožžot DjO-ruhtadeami. Ohcanásahus ferte čuovvut rehketoallonjuolggadusaid mat gusket DjO-ruhtadeapmái. Jus oažžu ruhtadeami rusttegiidda, de lea ohcanásahus mii galgá fuolahit divodeami ja ahte rusttegat doibmet.

2. Juolludeami bajimus láidestusat 2025

SÁNAG:s leat čuovvovaš váldosuorggit dutkan- ja ovddidanruđaid juolludeami vuoruheamis, ja háliidit ahte prošeavttat galget nu bures go vejolaš speadjalastit iešguđet sámi guovlluid viidodaga ja girjáivuoda. Mii háliidit prošeavttaid main lea fokus lulli-, julev- ja mearrasámi diliide buot vuoruhansurggiin.

Fuomáš: Čuoggát leat biddjon sahtedohko ja dain lea seamma vuoruheapmi.

Dearvvašvuhtii guoski rasttiedaddji prošeavttat sámi álbmogis

- Duohtavuohta- ja seanadeapmi
- Boazodoallu
- Rasisma, vealaheapmi ja/dahje sámevašši
- Internáhttaeallin
- Traumat ja/dahje historjjálaš traumat
- Veahkaválddálášvuohta, vearredagut ja fuolahusváillálášvuohta
- Bearašfierpmádat ja báikegottit

- Čearddalaš identitehtaovddideapmi

Álbmotdearvvašvuoda- ja dearvvašvuodabálvalusaid ovddidanprošeavttat heivehuvvon sámi álbmogii

- Dearvvašvuoda ovddideaddji ja/dahje eastadeaddji bealit ja doaimmat
- Mánáid, nuoraid ja rávisolbmuid bajásšaddan ja/dahje eallindilli
- Klinihkalaš dutkamat
- Sámi geavaheaddjiváikkuheapmi dearvvašvuodabálvalusain
- E-dearvvašvuodta/digitála dearvvašvuodafálaldagat
- Iešsoardineastadeapmi
- Ovttasdoaimman

2.1 Ovttasbargu SÁNAG:in

Buot prošeavttat mat ožžot DjO-ruhtadeami galget ovttasbargat SÁNAG:in. SÁNAG:s galgá leat okta dahje eambo dáin rollain:

- Prošeaktaeaggát (ovddasvástideaddji ásahus)
- Prošeaktajodiheddji
- Prošeaktamielbargi
- Bagadalli / veahkkebagadalli
- Ovttasbargoguoibmi

Ovttasbargu prošeaktamielbargin, bagadeaddjin/veahkkebagadeaddjin ovttasbargooasálaš berre mielddisbuktit aktiivvalaš sáji mii fáttmasta mielgirječállin [Vancouver-njuolggadusaid](#) ektui.

Mii dárkkuhit ahte ovttasbargu ja fáttmasteapmi SANKS`ain lea FoU-doaimmaid sáhka. Ovttasbargošiehtadus atnit klinihkalaš doaimmaid nugo ovdamearkka dihte doarjjaságastallamat dearvvašvuodabargiiguin ja sullasaš, eai boađe ovttasbarggu eavttuid vuollái. Juolludeapmi gáibida unnimusat ahte SÁNAG krediterejuvvo ruhtangáldon go álmumuha ja ovdanbuktá prošeavtta.

2.2 Sámi perspektiiva

SÁNAG DjO doarjjaruđat leat čadnon SÁNAG višuvdnii mii leage ovdánahttit ja nannet ovtadássásaš bálvalusaid psyhkalaš dearvvašvuodas, gárrendilis ja sorjjasvuodas sámi álbmogii. Ohcamuš galgá govvidit makkár ávkeárvu prošeavttas lea sámi álbmoga psyhkalaš dearvvašvuhtii, gárrendillái ja sorjjasvuhtii. Prošeakta ferte čájehit ahte lea máhttu daid sámi diliid birra man prošeakta galgá iskat. Prošeakta galgá fáttmastit sámi geavaheaddjimierváikkuheami, ja ohcci ferte čilget mo dát vuhtiiváldojuvvo prošeavttas.

2.3 Geavaheaddjimierváikkuheapmi

Ulbmil geavaheaddjiváikkuhusain lea buoridit prošeavtta kvalitehta ja relevánssa. Geavaheaddjiváikkuheapmi mearkkaša ahte prošeakta demokratiserejuvvo, ja sáhtta váikkuhit dasa ahte geavaheddjiid perspektiiva, dárbbut ja vásáhusat reflekterejuvvojit prošeavttas.

Geavaheaddjiid váikkuheapmi dutkamis lea oassi Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeantta barggus regionála dearvvašvuodadoaimmahagaide (RDF). SÁNAG DjO-ruđaid ohcamiin galgá boahtit ovdan mo geavaheaddjit leat mielde plánemin ja čadaheamen prošeavtta. SÁNAG fuomášuhtá ahte lea gáibáduš ahte sámi geavaheaddjit galget beassat leat mielde váikkuheamen sámi perspektiivva prošeavttas.

Geavaheaddjiváikkuheapmi dearvvašvuodadutkamis mearkkaša ahte geavaheaddjiin:

- Lea vejolašvuhta ja beassanlohppi váikkuhit
- Lea vejolaš ja beassanlohppi ovddidit
- Lea vejolaš ja beassanlohppi rievdadit

Geavaheaddjit sáhttet searvat njuolga prošeavtta iešguđet cehkiide ja/dahje bajit strategalaš dássái dain mearrideaddji orgánain dahje stivrenjoavkkuin mat gullet prošeaktii. Jus galgá fuolahit kontinuehta ja duohta geavaheaddjiváikkuheami, de ávžžuhuvvo jus lea vejolaš, ahte guokte geavaheaddji oassálastet. Ohcci ferte árvvoštallat makkár geavaheaddjiváikkuheapmi heive prošeaktii. Prošeaktačilgehusas ferte ohcci čilget movt geavaheaddjit váldojuvvojit mielde prošeaktaáigodahkii. Čilgehusas galgá boahtit ovdan prošeavtta ulbmiljoavkku ávkkálašvuhta.

Golut fertejit rehkenastojuvvot go geavaheaddjit leat leamaš mielde váikkuheamen. Prošeakta ferte bušeteret buot goluid plánejuvvon prošeavttas, maiddáid goluid mat gusket geavaheaddjiváikkuhussii. Buhtadusmeriid lea Davvi Dearvvašvuhta RHF ja buot vuollásaš dearvvašvuodadoaimmahagat mearridan, geahča lijkka vuolábealde.

- [Veileder for brukervedvirkning i helseforskning i spesialisthelsetjenesten \(mai 2018\)](#)
- [Vedtatte retningslinjer – brukervedvirkning i helseforskning i Norge \(26. februar 2015\)](#)
- [Rapport – brukervedvirkning i helseforskning i Norge \(10. februar 2014\)](#)
- [Brukervedvirkning på systemnivå i helseforetak \(februar 2017\)](#)
- [Godtgjørelse av brukere i Helse Nord RHF og alle underliggende helseforetak \(oppdatert 2022\)](#)

2.4 Ehtalaš neavvun/dohkkeheamit

Vurdojuvvo ahte ohccái leat ehtalaš njuolggadusat oahppásat. [Dutkanehtalaš barggu organiseren láhka \(forskningsetikk\)](#) guoská buot dutkiide ja dutkanásahusaide, čujuhat erenoamážit mearrádusaide mat gusket dutki várrugasvuodageatnegasvuhtii ja dan ahte čadahit dutkama dohkkehuvvon dutkanehtalaš norpmaid vuodul. Našuvnnalaš dutkanehtalaš komitea [obbalaš dutkanehtalaš njuolggadusat \(generelle forskningsetiske retningslinjer\)](#) muitalit prinsihpaid dutkanetihka birra.

[Medisiinnalaš ja dearvvašvuodafágalaš dutkama njuolggadusat](#) gusket prošeavttaide mat medisiinnalačat ja dearvvašvuodafágalačat dutket olbmuid, humána biologalaš materiála dahje dearvvašvuodadieđuid. Dakkár dutkan maid sisdoallá geahččaladdanoahppu ja dikšugeahččaladdan. Dat guoská lihkká dušše daid prošeavttaide main ulbmil lea oččodit eambo máhtu dearvvašvuoda ja buozalmasvuoda birra, ja dat dáhpáhuvvu systemáhtalaččat dutkanprotokolla vuodul.

Prošeavttat mat fátmmastuvvojit dearvvašvuodadutkanlága vuollai fertejit dohkkehuvvot REK:s ovdal go biddjojít johtui. Jos áigo geahččalit dálkasiid de ferte ohat dohkkehusa dáppe: Statens legemiddelverk. Ja prošeavttat mat gáibidit ávžžuhusa persovdnagáhttenáittardeaddjis fertejit dieđihuvvot sierra institušuvdnii.

Dutkan ja ovdánahttinprošeavttat mat eai leat dearvvašvuodadutkanprošeavttat galget dieđihuvvot ja ovddalgihtii dohkkehuvvot Sikt:s (Kunnskapssektorens tjenesteleverandør). Sikt galgá árvvoštallat jus prošeakta vuhtiiváldá persovdnadieđuid nu go EUS persovdnasuodjalusláhkanjuolggadusain (General Data Protection Regulation, GDPR) ja persovdnadiehtolágas ovdanbohtá.

Ohcci berre oahpásnuvvat GDPR¹ gáibádusaide mat gusket pensuvdnadieđuid čohkkemii ja vurkemii,

2.4.1 Sámi dearvvašvuodadutkama áššedovdi etihkalaš lávdegoddi

Norgga sámediggi lea ráhkadan etihkalaš njuolggadusaid sámi dearvvašvuodadutkamii. Ulbmil njuolggadusain lea sihkarastit ahte sámi dearvvašvuodadutkan vuodđuduvvá álgoálbmogiid iešmearridanvuogatuhtii, ja vuhtiiváldá ja árvvusatná sámi kultuvrra ja sámi servodaga girjáivuoda ja iešvuoda.

Prošeavttat maid SÁNAG ruhtada galget čuovvot mearriduvvon njuolggadusaid. Digitála ohcanskovvi mii gullá sámi, kollektiivvalaš miehtama viežžamii gávdno [dáppe](#).

3. Prošeavttat maid sáhtá ohat doarjaga

3.1 Dutkanprošeakta/Ph.d./Post. Doc

Dutkanprošeavttat mat fátmmastit medisiinnalaš ja dearvvašvuodafágalaš dutkama de ferte organiseren ja gelbbolašvuoha čuovvut dearvvašvuodadutkama lága ja dan lálkaásahusaid. Jus ohcá PhD-stipendiáhta, de ferte prošeaktajođiheaddjis leat doavttirgráda dahje leat vuosttašamanueansa gelbbolašvuoha. Prošeaktajođiheaddji kompetánsa galgá dokumenterejuvvot ja biddjot mildosiin ohcamiid.

3.2 Ođđahutkamuš ja fágaovdánahttin

Ođđahutkamuš dearvvašvuodabálvalusain mielddisbukta ovdáneami ođđa bálvalusain, ođđa buvttadeabmiproseassain dahje ođđa organisašunhámi kvalitehta lassáneami, lassi bevtolašvuoda ja lassi miellagiddevašvuoda sihke sámi geavaheddjiide ja bargiide. Fágaovdáneapmi mielddisbukta máhttoovdáneami sihke buoret ja ovtadássásaš bálvalusaide sámi álbmogii. Dat sáhtá earet eará sisttisdoallat vuohkeovdáneami, ja sisagođđima ja buoridemiid rutiinnaide ja vuogádagaide. Ođđahutkamuššii ja/dahje fágaovddidanprošeavttaide eai leat gáibádusat ahte prošeaktajođiheaddjis galgá leat doavttirgráda dahje vuosttašamanueansagelbbolašvuoha. Prošeaktajođiheaddjis berre leat

¹ [Lov om behandling av personopplysning \(personopplysningsloven\)](#)

gelbbolašvuohta ovdánahttin/kvalitehtabargguin. Prošeaktajođiheaddji gelbbolašvuohta galgá duodaštuvvot ja biddjot mielddusin ohcamušas.

3.3 Álggahanstipeanda

Sáhtta ohcat doarjaga álggahanstipendii gitta golmma mánnui, hábmet protokolla/prošeaktačilgehusa PhD- stipendii ja postdocii. Ohcamuš sáddejuvvo dábálaš ohcanskoviin, muhto ii dárbbas ráhkadit ollislaš protokolla/prošeaktačilgehusa. Dan sadjai biddjojuvvo mildosiin prošeaktaevttohus, mii lea eanemus 4 siiddu, mas guoskkaha áššiid mat leat namuhuvvon 6. kapihttalas.

Álggahanstipeanda ohccis ferte unnimus leat mastergráda. Dasa lassin lea sávahahtti ahte prošeakta lea ángiruššan prošeaktajođiheaddji/bagadalli mas lea dutkangelbbolašvuohta. CV ja bagadallanjulggaštus galgá mildosiin ohcamušas. Jos ii leat vel gávdnan prošeaktajođiheaddji/bagadalli mas lea dutkangelbbolašvuohta go sádde ohcama, de galgá ohcamušas čilget mo dán áigo čoavdit prošeaktaovdánahttináigodagas.

3.4 Prošeaktaovdánahttin

Jus ohccis lea bealldahkkon prošeaktajurdda, de sáhtta ohcat doarjaga prošeaktaovdánahttimii gitta golmma mánnui, hábmen dihte protokolla/prošeaktaevttohus. Prošeaktaevttohus galgá čuovvut gáibádusaid mat leat čilgejuvvon dán bagadusas (geahča 6. kapihttala). Prošeaktaovdánahttin ohcamuš berre sisttisoallat plána geaiguin ovddusguvlui áiggošii ovttasbargat.

FUOM: Ohcamušas ferte maid mildosiin duodaštus gos bargoaddi duodašta, ahte ohcci oažžu virgelobi nu mo ohcamušas čilgejuvvo, jos ohcamušii juolluduvvo ruđa. Ferte maid bidjat mildosiin vuodđobálkká duodaštus. Áigodat man ovddas ohcá ferte maid čielgasit bohtit ovdan.

4. Ohcanskovi bagadus

Ohcanskovi lea gávdnamis [SÁNAG neahttasiiddus](#). Deaddil ránes ruvttui, de beasat čállit dasa – ruvttu viidu dađistaga go čálát. Ohcan galgá sáddejuvvo elektrovnnalaččat ovdal 31.10.22 dii. 12:00 e-boasta čujuhussii sanks-fou-soknader@finnmarkssykehuset.no.

4.1 Ohcanmálla

Ohcanmálla ferte bohtit ovdán ohcamušas. Geahča ohcanskovis čuoggá 2.

4.2 Čuolbma

Fertet hábmen gaskaboddosaš prošeaktanama. Prošeavtta čuolbma maid galgá čilgejuvvo (eanemusat 100 sáni).

4.3 Áigeplána

Čále vurdojuvvon áigodaga olleš prošeaktii. Álggus gitta goassáži árvvoštalat prošeavttain geargan. Mii ávžžuhat ráhkadit plána gos čilget maid áiggut olahit goas, nu čájehat prošeavtta progreshuvna. Bija ruoso jus leat ovdal ožžon doarjaga dán prošeaktii.

4.4 Progrešuvna čilgen

Dán čuoggá deavddát jus prošeakta lea ožžon doarjaga ovdal. Mii háliidat oanehaččat oažžut dieđuid prošeavtta ovdáneami birra. Čilge čuovvu go prošeakta ovddit áigeplána. Jus ii čuovo dán áigeplána, de čilge siva dasa (eanemusat 100 sáni).

4.5 Ovttasbargoguoibmi/guoimmit

Dutkanprošeavttain fertejit ovttasbargoguoimmit, regionála, nationála dahje riikkaidgaskasaččat, olggobeale iežat institušuvna. Fága- ja bálvalusovdánahttinprošeavttain ávžžuhuvvo maiddái ásahit ovttasbargoguoimmiid olggobeale iežat institušuvna, váikke ii leat bákkolaš.

Spesifisere ovttasbargoguoimmiid skovváí. Čilge mo ovttasbargu galgá čađahuvvot, čále nama, bargobáikki/institušuvna. Ovttasbargošiehtadusat guoskevaš beliiguin galget biddjot mildosiin. Skovis galgá čuožžut maid guoskevaš ovttasbargoguoibmi galgá bargat prošeavttas. (eanemusat 100 sáni).

Fágaidrasttildeaddji ja regionála, nationála ja/dahje internationála ovttasbargu deattuhuvvo go meannudit ohcamiid.

FOUM! Prošeavttat mat ožžot Djo-doarjaga, galget fuolahit ahte SÁNAG:s leat okta dahje eambo dáid rollain: prošeaktaeaggát (ovddasvástideaddji ásahus), prošeaktajodiheadji, prošeaktamielbargi, bagadalli/veahkkebagadalli dahje ovttasbargoguoibmi, geahča kapihttal 2.1.

4.6 Prošeavtta čoačkkáigeassu

Prošeavtta čoačkkáigeassu sisdoallu: Čuolbma, vuohki, dieđalaš ja klinihkalaš mearkkašupmi/relevánsa dearvvašvuodálágádussii/SÁNAG:i, publikašuvdnaplána (eanemusat 200 sáni).

4.7 Ollislaš bušeahtta

Buot olggosgolut ja ruhtadeamit galget spesifiserejuvvot dego bálká, doaibmagolut, bálvalusaid oastin ja eará olggosgolut. Konkretisere bálkká dieđuid, dego vuodđobálká, sosiála olggosgolut dahje lasáhus. Doaibmagolut sáhttet gokčojuvvot obbalaččat. Buot prošeaktaolggosgolut fertejit čadnojuvvon prošeaktii. Jus leat ohcan doarjagiid eará ruhtagálduiguin, de fertet čállit gos leat vel ohcan doarjaga. Dasa lassin ferte čállit makkár prošeaktagolut galget gokčojuvvot eará ruhtagálduiguin.

Sáhtta ohcat ruđa, mii gokčá kaleanddarjagi 2024 goluid. Eaktuduvvo ahte ruhta geavahuvvo bušeahta plána mielde dan jagi masa juolluduvvui.

Go ohcamuš sáddejuvvo ja vejolaš juolludeapmi dohkkehuvvo, de ohcanásahus geatnegahtta iežas gokčat daid geatnegasvuodaid maid bušeahtta mielddisbukta nu ahte prošeakta čađahuvvo.

Ovdamearka bušeahta čállimis:

Olggosgolut/ golut	Gokču eará ruhtagálduiguin	Ohccu doarjja SÁNAG DjO-ruhtadeamis
Vuođđobáلكá 4 mánu 100% virgi prošeaktajođiheadđji NN (+sosiála divvagat)		ru 148 000
Individuála báلكálasáhusat, vuođđobáلكá 4 mánu lassin (+sosiála divvagat)		ru 12 000
Vuođđobáلكá 4 mánu 50% virgi prošeaktamielbargi AA(+sosiála divvagat)	ru 80 000	
Individuála báلكálasáhusat, vuođđobáلكká lassin (+sosiála divvagat)	ru 0	
Vuođđobáلكá 4 mánu 20 % virgi dutkanveahkkebargi BB (+sosiála divvagat)	ru 20 000	
Individuála báلكálasáhusat, vuođđobáلكká lassin (+sosiála divvagat)	Kr 0	
Mátkkit jearahallamiid oktavuodas		ru 14 000
Gollu mii guoská geavaheadđjiváikkuheapmái (dasa guoská honorára/buhtadas, čeahkkindoaima jna.)		ru 5 000
Submi	ru 100 000	179 000
Ollislaš submi	Supmit galget seammalágan go «submi» ruvtto tabeallas “doarjja/ruhtadeapmi” ru 279 000	

Doarjja/ruhtadeapmi		NOK (ruvdnu)
SÁNAG DjO-ruhtadeapmi		ru 179 000
Eará	ležasoassi 50% virgi prošeaktamielbargi AA	ru 80 000
	Ohcan Sámedi	ru 20 000
Ollislaš submi		ru 279 000

Vejolaš kommentárat bušehta hárrái *Ovdamearkka dihte jos leat ohcan ruđa mánggga gáldus. Mánggga jagi proševttain čilgejuvvojit eará jagiid bušehtat protokollas/prošeaktačilgehusas – dása čállojuvvojit ollislaš jahkesupmit.*

Leat maid ohcan legáhtaruđaid Ru 10 000. Jos dat juolluduvvojit prošektii, de geahppána iežas dutkanruđaid oassi 2024:s. Prošeakta bistá 2,5 jagi. Eará prošeahtaáigodaga bušehtta (vrd. protokolla):

2023	2024	2025
Kr 279 000	Kr 279 000	Kr 139 500

Golut mat gusket prošektii sáhtta ovdamearkka dihte leat prošektajođiheadđji ja prošektamielbargi báلكá, doaimmagolut, bálvalusoastin ja eará golut. Sosiála golut mat leat čadnon báلكái lea lassigolut, bargoaddi rehkenastá vuođđobáلكká lassin (luopmoruđaid, penšuvdnamávssu, bargoaddidivvaga jna.). Olggosgolut mat gusket geavaheadđjiváikkuheapmái galget čuožžut bušehtas, geahča kapihttal 5.5.

Protokollas ferte čilget dárkileappot doaimmaid, madda laktásit golut, ovdamearkka dihte mátkkit mat leat čadnon jearahallamiidda.

Ohcamii ferte deavdit virggi, kvalifikašuvnmaid (oahppoduodaštus/CV) ja vuođđobáلكká sidjiide geasa ohccá ruhtadeami, daid ferte dokumenteret mildosiin.

FUOM: Ii addo doarjja kvalitehtasihkkarastimii, jorgaleapmái dahje sierranas mátkkiide ii addu doarjja

4.7.1 Bálká

DjO-stivra lea bidjan njuolggadusaid bálkáheapmái «[Søknadsveileder Forskningsmidler i Helse Nord](#)» vuodul. Davvi Dearvvašvuoda njuolggadusain čuožžu ahte “buot ohccit dearvvašvuoda fitnodagain geat ožžot dutkanruđaid Davvi dearvvašvuodas, vaikke makkár ámmát lea, galget doalahit sin vuodđobáلكká jos leat juo virgáduvvon fitnodagas”. Individuála báلكálasáhusat mat bohtet vuodđobáلكká lassin, eai dohkkehuvvo automáhtalaččat. Viidáseappot čuožžu “Dutkit geat eai leat leamaš virgáduvvon dearvvašvuoda fitnodagas ovdal, muhto geat virgáduvvojit Davvi dearvvašvuoda dutkanruđaid geažil, galget oazžut báلكká mii lea heivehuvvon sin kvalifikašuvnnaide, báلكá maid galgá heivehuvvot eará dutkiid ektui main lea sullasaš virgi dearvvašvuoda fitnodagas”.

Jos áiggut čielggadit báلكká ja individuála báلكálasáhusaid de fertet váldit oktavuoda HR-ossodagain dahje klinihkkajodihemiin gustovaš fitnodagas. Ohccit geat leat virgáduvvon Finnmárkku buohcciviesus galget lohtet ášši FFS:i, gii fas doalvu ášši HR-ossodahkii.

4.7.2 Doaibma

Doaibma sáhtta sisttisdoallat olggosgoluid geavaheaddjiváikkuheapmái, diehtočoaggin koordineremii ja diehtočoaggimii, golut diehtjouhkimii mat leat registaris dahje álbmotiskadeamis ja golut mat almmuhit bohtosiid dahje sullasaš.

- Dat ii addo doarjja ráinnas kvalitehtasihkkarastimii dahje friddja mátkkiide.
- Go lea sáhka jorgaleapmái, de ii addo doarjja ráinnas jorgalemiide, muhto dat sáhtta árvvoštallot dego okta oassin ovttá dutkamis dahje kvalitehtaproševttas, omd. Diehtočálus jorgalus, miedáhus, jearranskovvi ja sullasaš. Dan sáhtta maid árvvoštallat jus dat sisttisdoallá heivehusa sámegillii.
- Dat addo doarjja almmuhemiide ráinnas rabas olámuttoš-áigečállosiidda jus organisašuvnna gos dutki lea barggus ii leat almmuhanfoanda dahje sullasaš. Almmuhangolut “Hybrid OA” ai, dahje eará sániiguin artihkaloastin mat leat “giddejuvvon” abonnemeanttaáigečállosiiguin, eai gokčojuvvo.

4.8 Ehtalaš neavvun/dohkkeheamit

Buot dárbbášlaš dohkkeheamit, ávžžuhusat ja registreremat galget leat ortnegis ovdal go álggaha proševtta.

Proševttat mat fátmastuvvojit dearvvašvuoda dutkanlága vuollai fertejit dohkkehuvvot REK:s ovdal go biddjojit johtui. Jos áigo geahččalit dálkasiid de ferte ohtat dohkkehusa Statens legemiddelverkas. Dutkan ja ovdánahttinproševttat mat eai leat dearvvašvuoda dutkanproševttat galget dieđihuvvot ja ovddalgihtii dohkkehuvvot Sikt:s (Kunnskapssektorens tjenesteleverandør). (geahča kapihttal 2.4).

Proševttat mat gáibidit ávžžuhusa persovdnagáhttenáittardeaddjis fertejit dieđihuvvot sierra institušuvdnii.

4.8.1 Sámi dearvvašvuodadutkama áššedovdi etihkalaš lávdegoddi

Proševttat mat ožžot SÁNAG DjO-ruhtadeami galget čuovvot *Sámi dearvvašvuodadutkama áššedovdi etihkalaš lávdegoddi* njuolggadusaid (geahča kapihttal 2.4). Digitála ohcanskovvi mii gullá sámi, kollektiivvalaš miehtama viežžamii gávdno [dáppe](#).

Sámi dearvvašvuodadutkama áššedovdi etihkalaš lávdegoddi, REK, Statens legemiddelverk, Sikt ja/dahje personsuojalusáittardeaddji dohkkeheamit sáhttet biddjot mildosiin ohcamii dahje sáddejuvvot sanks-fou-soknader@finnmarkssykehuset.no vejolaš juolludeamis. DjO-ruhtadeapmi ii máksu ovdal go dohkkeheamit leat ortnegis.

4.9 Bagadus

PhD proševttain lea gáibádus ahte galgá leat váldobagadalli ja veahkkebagadalli. Bija mildosiin duodaštusa. Duodaštus mearkkaša ahte bagadallit leaba dohkkehan bagadalliovdasvástádusa ja ahte prošeahta lea čadahahtti ja almmuhan veara.

[Davvi dearvvašvuoda málle: veilederekklæring](#)

5. Bagadeaddji protokolla/prošeahtagovvidussii dutkan-, ođđahutkamuš- ja fága- ja bálvalusovdáneapmái

Protokolla/prošeahtagovvádus galgá biddjot mielde dego sierra mielddusin ohcamušas. Protokolla/prošeahtagovvádus galgá leat eanemusat 10 siiddu dutkamušas, eanemusat 4 siiddu ođđahutkamušas ja fágaovddidusas, ja vel referánsalisttu ja figuvrrat. Siidofurmáhta galgá leat A4 2 cm siidoravda, 12 stu. čála (Times New Roman) ja eankil linjágaskka.

Protokolla/prošeahtačilgehus galgá čájehit maid ohcci áigu dutkat.

Protokollas/prošeahtačilgehusas ferte ohcci čilget proševtta ulbmila ja duogáža; manne áigu čadahit proševtta, maid áigu dutkat (čuolbma) ja mo ohcci áigu gávnnaht vástádusa čulbmii (vuohki). Ii leat dušše okta rievttis vuohki čállit protokolla/prošeahtačilgehusa. Hábmemii ja detáljaid dárkilvuhtii váikkuha earret eará proševtta viidodat ja makkár proševttas lea sáhka. Dihto diedut galget dattetge álo leat mielde, vai DjO-stivra sáhtta árvoštallat ohcamuša relevánsa, kvalitehta, prošeahtajodihemi ja čadaheami gáibádusaid.

Protokolla/prošeahtačilgehusa lea buorre bargoreaidu ohccái ja galgá čilget proševttačadaheami.

[Davvi dearvvašvuoda málle prošeahtačilgehussii sáhtta geavahit bagadussan.](#)

DjO-stivra eaktuda ahte ohcci čuovvu čuovvovaš ávžžuhusaid go hábme protokolla/prošeahtačilgehusa sisdoalu. DjO-ovttadat sáhtta bagadeami ja rávvagiid bokte veahkehit jus lea dárbu. Váldde oktavuoda SANKS-FOU@finnmarkssykehuset.no.

Ohcamušat mat eai olat čuovvovaš gáibádusaid eai meannuduvvo.

5.1 Mii berre leat mielde protokollas/prošeahtačilgehusas

Lea dehálaš fuomášit buori prošeahtanamahusa/bargonamahusa, mii bures govvida proševtta.

5.2 Čuolbmačilgen

Doarjjaohcama čuolbmačilgehus berre čuovvut SÁNAG mihttu, mii lea lasihit máhtu psyhkalaš dearvvašvuodasuddjema, gárrendilledivššu ja sorjjasvuoda surggiin sámi álbmoga hárrái. Juohke jagi vuoruha SÁNAG DjO-foanda muhtin váldosurggiid, čuolbma ferte heivet daid surggiide mat leat vuoruhuvvon.

5.3 Teorehtalaš lahkoneapmi ja vuohki

Ohcci galgá ákkastallat mo dutkančuolmma vuodul válljejuvvo teorehtalaš lahkonanvuohki, fágalaš metodat ja dutkanviidodat.

Jos áigu geavahit informánttaid, de ferte prošeaktačilgehus govvidit mo daid áigu háhkat, ja makkár eavttuid vuodul informánttat galget válljejuvvo ja fátmmastuvvot. Reive, mainna bovdejit informánttaid searvat dutkamii, galgá biddjojuvvo mildosiin.

5.4 Sámi perspektiiva

Ohcamuš galgá govvidit makkár ávkeárvu proševttas lea sámi álbmoga psyhkalaš dearvvašvuhtii, gárrendillái ja sorjjasvuhtii. Prošeakta galgá fátmmastit sámi geavaheaddjimierváikkuheami, ja ohcci ferte čilget mo dát vuhtiiváldojuvvo proševttas (geahča kapihttal 2.2).

5.5 Geavaheaddjimierváikkuheapmi

Dutki ferte árvvoštallat makkár geavaheddjiidmierváikkuheapmi heive ovttaskas prošektii. Dutki ferte protokollas/prošeaktačilgehusas čilget mo jurddaša geavaheddjiid ávkkástallat plánen- ja čađahandásis. Čilgehusas maid galgá boahit ovdán makkár ávki proševttas lea geavaheaddjiulbmiljovkui.

Ferte rehkenastit olggosgoluid go lea geavaheaddjimierváikkuheapmi dearvvašvuodadutkamis. Dutki ferte bušeteret buot olggosgoluid plánejuvvon proševttas, daid maid mat gusket olggosgoluide geavaheaddjimierváikkuheami oktavuodas. (Geahča kapihttal 2.3 ja 2.4)

5.6 Ovttasbargoguoimmit

Ohcci ferte čilget ovttasbargoguoimmiid doaimma ja rolla. Galgá čilgejuvvo maid guoskevaš ovttasbargoguoimmit galget bargat proševttas. Ovttasbargo šiehtadus dahje duodaštus biddjo mildosiin.

5.7 Máhttostáhtus/ girjjálašvuohka / referánsat

Ohcci ferte čájehit makkár dieđut/dutkamát gávdnojit fáttá birra masa ohcá ruđaid. Protokollas/prošeaktačilgehusas ferte čujuhit relevánta referánssaide.

5.8 Čađahanplána

Proševtta čađaheapmái ferte leat ráhkaduvvon plána, mii čájeha ahte lea realisttalaš ja vejolaš čađahit rehkenastojuvvon resurssaiguin (áigerámma, áigegeavaheapmi, ekonomiiija, bargit ja gealbu jna.).

5.9 Prošeavtta organiseren

Dearvvašvuodadutkanláhka bidjá gáibádusaid dearvvašvuodafágalaš dutkama organiseremii. Protokollas/prošeaktačilgehusas galgá bohtit ovdan mo dutkan organiserjuvvo, prošeaktajodiheadji, prošeaktabargi(id) ja bagadeaddji(id) namat ja sin gealbu suorrggis. Galgá maid čilget mo dieđuid áigu rádjat (čujuhit GDPR:i).

5.10 Etihkalaš árvoštallamat

Ohcci galgá árvoštallat prošeavtta etihkalaš beliid. Vurdojuvvo, ahte dáhkko sierra ehtalaš árvoštallan dutkan/ovdánahttinbarguide sámi álbmoga ektui.

Geahča “etihkalaš njuolggadusat sámi dearvvašvuodadutkama ja dutkan sámi humána biologalaš ávdnasiin” sámedikki neahttasiiddus. Etihkalaš njuolggadusaid gávnnat [dáppe](#).

5.11 Plána mo dutkanbohtosiid implementeret

Čilge mo plánet implementeret dutkanbohtosiid dearvvašvuodabálvalussii.

5.12 Bohtosiid gaskusteapmi

Ohcci ferte ovddidit plána mii čájeha mo son áigu gaskkustit prošeavtta bohtosiid. Okta eaktu doarjagii lea ahte dieđalaš artihkkalat mat čállojit SÁNAG dutkama vuodul lea ahte artihkkalat galget leat olámuttos, nu go Davvi Dearvvašvuoda RHF gáibádusain ja Norges forskningsråd láidestusas bohtá ovdán.

5.13 Bušeahtta

Prošektii galgá ráhkadit dárkilis bušeahta. Juolluduvvon ruđaid galgá geavahit ráhkaduvvon bušeahta mielde. Jos lea vuostáiváldán dahje ohcan ruđa eará gálduin, de ferte dan almmuhit geahča čuoggá 4.7.

6. Bagadus álggahanstipeandda ja bálvalusovdánahttin prošeaktaevttohussii (eanemus 4 siiddu)

Sáhhtá oheat doarjaga prošeaktaovddideapmái (álggahanstipeandda) gitta golmma mánnui, hábmen dihte protokolla phd. stipendii, fága- ja/dahje bálvalusovddidanprošeavttaide. Ohcamuš sáddejuvvo dábalaš ohcanskoviin, muhto ii dárbbas ráhkadit ollislaš protokolla/prošeaktačilgehusa. Prošeaktaevttohus dákkár ohcamuššii galgá leat eanemus 4 siiddu, + referánssat ja/dahje figuvrrat, mas guoskkaha dán bagadusa namuhuvvon áššiid.

6.1 Organiseren ja gealbu

Bargoaddi galgá duođaštit, ahte ohcci oazžu virgelobi nu mo ohcamušas čilgejuvvo, jos ohcamuššii juolluduvvo ruđa. Ferte maid bidjat mielddusin duođaštusa vuodđobálkká birra. Ferte almmuhit man guhkes áigodahkii doarjaga ohcá.

PhD-stipeandda ohcamuša prošeaktajodiheadjis galgá Leahkit dutkangelbbolašvuohtha.

6.2 Namma/čuolbma

Ohcci ferte čilget prošeavtta ulbmila ja čuolbmačilgehusa. Prošektii ferte hábmet gaskaboddasaš bargonamahusa.

6.3 Máhttostáhtus

Referánssaid vuodul ferte čilget makkár máhttostáhtus fáttás lea (dutkan/vásáhusaide vuodđuduvvi máhttu/teorija).

6.4 Metoda

Prošeaktaevttohusas ferte boahit ovdan makkár metoda(id) leat jurddašan geavahit, ja manne leat välljen metoda(id). Makkár populašuvnna áigot dutkat? Mo dieđut čoggojuvvojit? Ohcci ferte govvidit mo daid áigu háhkat informánttaid ja prošeavtta geavaheaddjimielváikkuheami. Jos geavaheaddjimielváikkuheapmi ii leat relevánta prošeaktii de ferte mitalit manne.

6.5 Čađahanplána

Ohcci ferte ráhkadit plána prošeavtta čađaheapmái. Ferte čilget áigerámma ja makkár dohkkeheamit dárbbášuvvojit prošeavtta álggaheapmái ja čađaheapmái.

7. Eará mildosat

Miellidusin ferte bidjat prošeaktajodiheddji, ph.d.-stipendiáhhta, prošeaktamielbargi ja bagadalli CV/duođastusaid ja vejolaš publikašuvdnalisttu.

CV ii galgga guhkit go 4 (njeallje) A4 siiddu. Publikašuvdnalistu ii galgga guhkit go okta (1) A4 siidu ja dat galgá suttisdoallat deháleamos publikašuvnnaid (eará čálát loguid mielde).

[Davvi dearvvašvuoda CV málle](#) sáhtta geavahit bagadussan.

Ohcci ovddasvástida ahte dieđut ohcanskovis leat riehta ja ahte lea bidjan rivttes mildosiid.

8. Raporta ja rehketoallu

Prošeavttat mat ožžot doarjaga galget addit dieđu ruovttuluotta dieđihanáigemearrái go ožžot ruđaid.

Prošeavtta jahkebealraporta ja rehketoallu galgá leat gárvvis mañimuš geassemánu 1. beaivvi 2025. Loahpparaporta ja rehketoallu galgá leat gárvvis mañimuš guovvamánu 1. beaivvi 2026, skovvái mii lea miellidusin vástidanreivves. Sus geas lea ovddasvástádus institušuvnna rehketoalus dahje ekonomiijaráđdeaddi galgá vuolláičállit rehketoalu.

Jos leat gažaldagat, váldde oktavuoda SÁNAG DjO-ossodagain SANKS-FoU@finnmarkssykehuset.no, DjO-ráđdeaddi Shiho Hansen (tlf.: +47 78 96 97 94, e-boasta: Shiho.hansen@finnmarkssykehuset.no).

9. Geatnegahttojuvvon mielddusat 2025

	Dutkanprošeakta	Ph.d.- ja postdoc stipeanda	Innovašuvdna ja fágaovddideapmi	Álgostipeanda (3 mánu.)	Prošeaktaovddideapmi (3 mánu)
Prošeaktajođiheaddji gelbbolašvuohta	doavttergráda dahje vuosttašamanueansa -gelbbolašvuohta	doavttergráda dahje vuosttašamanueansa -gelbbolašvuohta	ii gáibiduvvo dutkan-gelbbolašvuohta	doavttergráda dahje vuosttašamanueansa gelbbolašvuohta (ohccis ferte leat unnimusat mastergráda)	<i>Dutkanprošeakta:</i> doavttirgráda dahje vuosttašamanueansa-gelbbolašvuohta <i>Innovašuvdna ja fágaovddideapmi:</i> ii gáibiduvvo dutkangelbbolašvuohta
Prošeaktačilgehus (10 siiddu oktan refereansalisttuin ja govvosiiguin)	Juo	Juo	Juo	ii	ii
Prošeaktaevttohus (2-4 siiddu oktan refereansalisttuin ja govvosiiguin)	ii	ii	ii	Juo	Juo
Bargoaddi duođaštus virgelobi birra	Juo	Juo	Juo	Juo	Juo
Vuođđobálkká/vuođđobálkká duođaštus ja ve. oktagaslaš bálkálásáhus (daidda geaid várás ohccojuvvo bálkárulta)	Juo	Juo	Juo	Juo	Juo
CV/duođaštus (dasa geasa ohccojuvvo bálkárulta) (CV: eanemusat 4 siiddu)	Juo	Juo	Juo	Juo	Juo
Bagadallanjulggaštus	ii	Juo	ii	Juo	ii
CV/duođaštusbagadus(CV: eanemusat 4 siiddu)	ii	Juo	ii	Juo	ii
Ovttasbargošiehtadus SÁNAG:in	Juo	Juo	Juo	Juo	Juo
REK-dohkkeheapmi (sáhtta sáddejuvvo maŋŋá)	Juo	Juo	Juo, jus dearvvašvuođadutk anláhka fátmasta	ii	ii
Personsuođjalusáittardeaddji (sáhtta maŋŋil sáddejuvvot)	Juo	Juo	Juo	ii	ii
Sámi dearvvašvuođadutkama etihkalaš lávdegoddi (kollektiiva miehtan) (sáhtta sáddejuvvo maŋŋá)	Juo	Juo	li	Juo	Juo (dutkanprošeakta) li (innovašuvdna ja fágaovddideapmi)